

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 9Csp/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719202346
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Nina Kollárová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2021:8719202346.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudcom Mgr. Nina Kollárová v právnej veci žalobcu: R Collectors s.r.o., Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297 proti žalovanej: Z. N.Á., nar. XX.X.XXXX, trvalý pobyt S., prechodne bytom E., C... „ Č.. X, XXX XX S., štátny občan SR, o zaplatenie 4.011,41 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

- I. Súd konanie čiastočne zastavuje o sumu istiny 185,- eur .
- II. V zostávajúcej časti súd žalobu z a m i e t a .
- III. Žalovanej n e p r i z n á v a voči žalobcovi právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručanou tunajšiemu súdu dňa 02.05.2019 domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 4.011,41 eur, dlžných úrokov z istiny vo výške 4.023,20 eur, zmluvného úroku vo výške 23,90 % ročne zo sumy 4.011,41 eur od 30.04.2019 do zaplatenia, zákonného úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4.011,41 eur od 30.04.2019 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil nasledujúcimi skutočnosťami.

Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 06.08.2018 medzi zmluvnými stranami Poštová banka, a. s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 ako postupcom a žalobcom ako postupníkom bola pohľadávka postupcu vyplývajúca zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX postúpená na žalobcu. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli okrem iného obchodné podmienky postupcu pre spotrebiteľské úvery, všeobecné obchodné podmienky postupcu a sadzobník poplatkov postupcu. Žalovaná svojím podpisom na zmluve potvrdila, že sa s týmito dokumentmi oboznámila a súhlasí s ich obsahom. Na základe zmluvy postupca poskytol žalovanej peňažné prostriedky v sume 4.150,- eur. Žalovaná sa zaviazala vrátiť postupcovi istinu a zaplatiť mu úroky, poplatky a iné peňažné plnenia podľa zmluvných dokumentov (všetky tieto peňažné plnenia ďalej spolu aj „úver“). Žalovaná neplnila úver riadne a včas. V dôsledku omeškania žalovanej s plnením úveru postupca v zmysle § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“) v spojení s § 53 ods. 9 OZ, vyhlásil dňa 13.06.2016 úver za predčasne splatný. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaná časť dlžnej sumy z úveru zaplatila. Jednotlivé splátky a spôsob ich započítania sú uvedené v aktuálnom stave úveru vyhotoveného z bankového informačného systému. Poslednú čiastkovú úhradu úveru žalovaná vykonala dňa 13.03.2019. Od tohto dňa však žalovaná žiadnu ďalšiu úhradu úveru nevykonala. Na základe vyššie uvedených skutočností je žalovaná ku dňu 29.04.2019 povinná zaplatiť žalobcovi nasledovné sumy: a) dlžnú istinu vo výške 4.011,41 eur; b) dlžné úroky z istiny do 29.04.2019 vo výške 4.023,20 eur; c) zmluvný úrok vo výške 23,90 % ročne zo sumy 4.011,41 eur od 30.04.2019 do zaplatenia; d) zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4.011,41 eur od 30.04.2019 do zaplatenia.

3. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 11.03.2021 zobral žalobu čiastočne späť z dôvodu, že žalovaná po podaní žalobného návrhu zo dňa 29.04.2019 vykonala čiastkové úhrady dlžnej sumy; žalobca eviduje prijatie úhrad od žalovanej:

vo výške 5,- eur zo dňa 13.05.2019, vo výške 5,- eur zo dňa 18.06.2019, vo výške 5,- eur zo dňa 15.07.2019, vo výške 5,- eur zo dňa 13.09.2019, vo výške 5,- eur zo dňa 19.09.2019, vo výške 10,- eur zo dňa 14.10.2019, vo výške 10,- eur zo dňa 13.11.2019, vo výške 10,- eur zo dňa 13.12.2019, vo výške 10,- eur zo dňa 13.01.2020, vo výške 10,- eur zo dňa 13.02.2020, vo výške 10,- eur zo dňa 13.03.2020, vo výške 10,- eur zo dňa 14.04.2020, vo výške 10,- eur zo dňa 13.05.2020, vo výške 10,- eur zo dňa 15.05.2020, vo výške 10,- eur zo dňa 13.07.2020, vo výške 10,- eur zo dňa 14.09.2020, vo výške 10,- eur zo dňa 13.10.2020, vo výške 20,- eur zo dňa 14.12.2020 a vo výške 20,- eur zo dňa 15.02.2021. Iné platby od žalovanej žalobca neeviduje. Žalobca teda berie žalobu späť čo do výšky 185,- eur započítanej na istinu úveru. Vo zvyšnej časti trvá na svojom návrhu, pričom navrhuje, aby súd vo veci rozhodol nasledovným rozsudkom:

„Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi dlžnú istinu vo výške 3.826,41 eur, dlžné úroky z istiny vo výške 4.023,20 eur, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 4.011,41 eur od 30.04.2019 do 12.05.2019, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 4.006,41 eur od 13.05.2019 do 17.06.2019, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 4.001,41 eur od 18.06.2019 do 14.07.2019, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.996,41 eur od 15.07.2019 do 12.09.2019, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.991,41 eur od 13.09.2019 do 18.09.2019, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.986,41 eur od 19.09.2019 do 13.10.2019, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.976,41 eur od 14.10.2019 do 12.11.2019, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.966,41 eur od 13.11.2019 do 12.12.2019, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.956,41 eur od 13.12.2019 do 12.01.2020, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.946,41 eur od 13.01.2020 do 12.02.2020, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.936,41 eur od 13.02.2020 do 12.03.2020, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.926,41 eur od 13.03.2020 do 13.04.2020, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.916,41 eur od 14.04.2020 do 12.05.2020, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.906,41 eur od 13.05.2020 do 14.06.2020, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.896,41 eur od 15.06.2020 do 12.07.2020, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.886,41 eur od 13.07.2020 do 13.09.2020, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.876,41 eur od 14.09.2020 do 12.10.2020, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.866,41 eur od 13.10.2020 do 13.12.2020, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.846,41 eur od 14.12.2020 do 14.02.2021, zmluvné úroky vo výške 23,90 % ročne zo sumy 3.826,41 eur od 15.02.2021 do zaplatenia,

zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4.011,41 eur od 30.04.2019 do 12.05.2019, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4.006,41 eur od 13.05.2019 do 17.06.2019, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4.001,41 eur od 18.06.2019 do 14.07.2019, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.996,41 eur od 15.07.2019 do 12.09.2019, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.991,41 eur od 13.09.2019 do 18.09.2019, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.986,41 eur od 19.09.2019 do 13.10.2019, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.976,41 eur od 14.10.2019 do 12.11.2019, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.966,41 eur od 13.11.2019 do 12.12.2019, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.956,41 eur od 13.12.2019 do 12.01.2020, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.946,41 eur od 13.01.2020 do 12.02.2020, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.936,41 eur od 13.02.2020 do 12.03.2020, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.926,41 eur od 13.03.2020 do 13.04.2020, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.916,41 eur od 14.04.2020 do 12.05.2020, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.906,41 eur od 13.05.2020 do 14.06.2020, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.896,41 eur od 15.06.2020 do 12.07.2020, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.886,41 eur od 13.07.2020 do 13.09.2020, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.876,41 eur od 14.09.2020 do 12.10.2020, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.866,41 eur od 13.10.2020 do 13.12.2020, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.846,41 eur od 14.12.2020 do 14.02.2021, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.826,41 eur od 15.02.2021 do zaplatenia, súdny poplatok zaplatený žalobcom za podanie návrhu na vydanie platobného rozkazu. a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku zaväzujúceho žalovaných na vyššie uvedené plnenie.“

4. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 22.03.2021 uviedla, že je dôchodkyňa bývajúca v podnájme, má viac pôžičiek, všetky jej odchádzajú na trvalý príkaz. Stane sa, že nepoše splátky, lebo

musí zaplatiť nájom. Býva spoločne s bývalým manželom, ktorý platí len nájomné. Stane sa, že niekedy je bez príjmu, hlavne teraz v kritickej situácii. Snaží sa posielat' za každú pôžičku ako sa len dá. Zároveň uviedla, že súhlasí s pojednávaním v jej neprítomnosti.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením s listinnými dôkazmi - Zmluvou o úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.12.2014, Výzvami na úhradu, Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 06.08.2018, Aktuálnym stavom úveru ako aj ďalšími listinnými dôkazmi založenými v spise a zistil nasledujúci skutkový stav.

6. Právny predchodca žalobcu - Poštová banka, a. s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 uzavrel so žalovanou Zmluvu o úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX dňa 30.12.2014 s výškou úveru 4.150,- eur, celkovou čiastkou úveru 10.623,81 eur, výškou mesačnej splátky 96,- eur pri počte splátok 120 splatných k 15. dňu v mesiaci, dátumom prvej platby do 15.01.2015, dátumom konečnej splatnosti 15.12.2024, RPMN 26,70 %, úrokovou sadzbou 23,90 % p.a..

Podľa listiny označenej ako „Aktuálny stav úveru ku dňu 28.09.2018“ malo dôjsť k predčasnej splatnosti úveru 13.06.2016. Žalovaná splatila úver čiastočne v celkovej sume 93,59 eur plus suma, ktorá je predmetom čiastočného späťvzatia 185,- eur, celkom teda 278,59 eur.

Právny predchodca žalobcu doručoval žalovanej Upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 18.05.2016 a Výzvu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 13.06.2016.

Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 06.08.2018 došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 na žalobcu.

7. Podľa § 497 Zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

8. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

9. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, účastníkom, ktorých je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

11. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

14. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

15. Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

16. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa.

17. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

18. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

19. Podľa § 526 ods. 1, 2 OZ postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

20. Podľa § 1 zákona č. 483/2001 o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinného k dátumu uzavretia Zmluvy o postúpení pohľadávky) tento zákon upravuje niektoré vzťahy súvisiace so vznikom, s organizáciou, riadením, podnikaním a so zánikom bánk so sídlom na území Slovenskej republiky a niektoré vzťahy súvisiace s pôsobením zahraničných bánk na území Slovenskej republiky na účel regulácie a kontroly bánk, pobočiek zahraničných bánk a iných subjektov s cieľom bezpečného fungovania bankového systému.

21. Podľa § 2 ods. 1 citovaného zákona banka je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá je úverovou inštitúciou podľa osobitného predpisu a ktorá má bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

22. Podľa § 92 ods. 8 citovaného zákona, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

23. Zmluva o úvere je súčasne zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 OZ, kedy na jednej strane stojí banka ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení Zmluvy o úvere koná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a na strane druhej žalovaní ako spotrebiteľia, teda fyzické osoby, ktoré pri uzatváraní a plnení Zmluvy o úvere nekonajú v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti alebo v rámci samostatného výkonu svojho povolania. Z obsahu zmluvy o úvere uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou jednoznačne vyplýva, že bola uzavretá nielen podľa Obchodného zákonníka, ale aj podľa Občianskeho zákonníka.

24. Záväzok medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou vyplývajúci zo zmluvy o úvere je absolútnym obchodom, pričom súčasne spotrebiteľským vzťahom v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy.

25. Je nesporné, že hlavný právny vzťah založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere vznikol podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 129/2010 Z. z. a riadi sa režimom všeobecných ustanovení

ochrany spotrebiteľa podľa Občianskeho zákonníka, pretože normy obchodného práva sú použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a v predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu vznikla spotrebiteľská úverová zmluva a na tento spotrebiteľský vzťah bez ohľadu na to, že má formu tzv. absolútneho obchodu, je potrebné použiť kogentné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj dispozitívne ustanovenia, odklon od ktorých by bol v neprospech spotrebiteľa.

26. Súd skúmal v zmysle konštantnej judikatúry Krajského súdu v Prešove aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu.

27. Aktívnu vecnú legitimitáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitimitácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimitáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitimitácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009)

28. V danom prípade bolo teda v zmysle uvedeného povinnosťou žalobcu preukázať, že je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný žalobou uplatnený nárok.

29. Z predložených listinných dôkazov je preukázané, že v zmluvnom vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou nebola preukázaná platná dohoda o možnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žalobca k zmluve predložil obchodné podmienky pre úver - lepšia splátka a Všeobecné obchodné podmienky, ktoré neboli podpísané žalovanou, neboli preto súčasťou formulárovej zmluvy. Ak sa žalobca domnieva, že boli súčasťou zmluvy o úvere, súd odkazuje na použiteľnú judikatúru Ústavného súdu Českej republiky vo veci sp. zn. I ÚS 3512/11 cit.: „Je treba zdôrazniť, že obchodní podmienky ve spotřebitelských smlouvách na rozdíl třeba od obchodních smluv mají sloužit především k tomu, aby nebylo nezbytné do každé smlouvy přepisovat ujednání technického a vysvětlujícího charakteru. Naopak nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složitě formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele nejspíše uniknou (například rozhodčí doložka nebo ujednání o smluvní pokutě). Pokud tak i přesto dodavatel učiní, nepočíná si v právním vztahu poctivě a takovému jednání nelze přiznat právní ochranu.“

30. Citované obchodné podmienky predstavujú rozsiahly, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročný text, vopred pripravený dodávateľom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť ich obsah. Z tohto dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzavretia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazá sa tak splneniu povinnosti, pri znalosti ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil. Ak by dojednanie o možnosti predčasného zosplatnenia dlhu malo byť obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach, jej uzavretie by nebolo platné.

31. V nadväznosti na uvedené splatnosť úveru sa riadila zmluvou o úvere, v zmysle ktorej splatnosť úveru mala nastať dňa 15.12.2024. Ak pohľadávka právneho predchodcu žalobcu bola postúpená dňa 06.08.2018, v čase postúpenia nebola splatná. Neplatnosť postúpenia nesplatnej bankovej pohľadávky na iný subjekt ako banka súd argumentuje nasledovne.

32. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

33. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu.

34. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 6Co/119/2013, 19Co/194/2015, 4Co/145/2014, Okresného súdu Trenčín vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 11C/233/2014, Okresného súdu Banská Bystrica vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 12C/152/2014, Okresný súd Galanta vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 15C/33/2014, Okresný súd Svidník vo veci 5C/430/2013).

35. Ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu. Zákonné podmienky, akými sú napr. postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90 dňová lehota nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

36. Pre úplnosť súd uvádza, že s účinnosťou od 01.01.2017 zákonom č. 299/2016 Z. z. zákonodarca pristúpil k ďalšiemu sprísneniu postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach, a to k zúženiu okruhu subjektov, na ktoré je možné postúpiť bankovú pohľadávku (napr. splatenie vkladu do základného imania u postupníka najmenej 500.000 eur, vylúčenie obchodníkov s oprávnením poskytovať spotrebiteľské úvery do 10.000 eur a pod.). Striktné podmienky postúpenia pohľadávky vo svojom súhrne opodstatňujú záver o zákaze postúpenia bankovej pohľadávky so súčasným stanovením výnimiek z tohto zákazu a nepodporujú záver o možnosti odklonu od pravidla cesie bankovej pohľadávky v neprospech spotrebiteľa (viď. tiež odkaz 72c v § 89 ods.1 ZoB).

37. Ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu (nerozhodno či obsahu úkonu alebo len jeho účelu) so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, podľa názoru dovolacieho súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 O. z.) (rozsudok NS SR vo veci 7 Cdo 26/2017 zo dňa 28.03.2018).

38. Dovolací súd preto konštatuje, že v prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta ZoB pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené/zakázané. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd preto uzatvára, že následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 OZ alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť postupnej zmluvy pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť (rozsudok NS SR sp. zn. 1 Cdo 147/2017 zo dňa 24.04.2018).

39. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu (§ 39 Občianskeho zákonníka). Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka.

40. Súd tiež dáva do pozornosti uznesenie Krajského súdu v Bratislave vo veci 6Co/203/2015, ktoré sa týka postupovania pohľadávok právneho predchodcu žalobcu (postupcu v predmetnom konaní), na odklon od ktorého nevidí dôvod a v plnom rozsahu sa s jeho závermi stotožňuje cit.: „Predmetný splátkový úver vo výške 29.000,- Sk (962,62 eur) poskytla žalovanej Slovenská sporiteľňa, a. s. na základe zmluvy z 28. 8. 2006. V zmysle tejto zmluvy mala konečná splatnosť úveru nastať dňa 20. 8. 2011. Pohľadávku z tohto úveru Slovenská sporiteľňa, a. s. postúpila Advokátskej kancelárii Havel & Holásek, spol. s r. o. (právny zástupca žalobcu) zmluvou o postúpení pohľadávok z 21. 10. 2010. Z Čl. 7.6 bod 7.6.1 Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a. s., v prípade porušenia zmluvnej povinnosti zo strany dlžníka bola Slovenská sporiteľňa, a. s., oprávnená okrem iného vyhlásiť

mimoriadnu splatnosť úveru alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť. Slovenská sporiteľňa, a. s., nevyužila ani jednu z týchto možností a pohľadávku teda postúpila spomenutej spoločnosti bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. bez toho, aby zmluvný vzťah zanikol výpoveďou zmluvy o úvere alebo odstúpením od nej. Táto skutočnosť je zrejmá z toho, že až žalobca (po tom, ako mu pohľadávku postúpila spoločnosť Havel & Holásek, spol. s r. o.) vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a to listom zo 4. 7. 2011 (č. 1. 13). Pokiaľ nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezankuloval výpoveďou zmluvy o úvere, resp. odstúpením od nej, nie je možné urobiť záver o tom, že by úver s úrokmi z neho vo výške 18,60 % ročne bol splatný. Splatnými sa do tej doby mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplacením ktorých bola žalovaná v omeškani. Z ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. (zákon o bankách) vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Pokiaľ teda Slovenská sporiteľňa, a. s. postúpila zmluvou z 21.10.2010 predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu Advokátskej kancelárii Havel & Holásek, spol. s r. o., postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z.. Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti), Slovenská sporiteľňa, a. s. nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávok z 21. 10. 2010 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Obč. zák.. Vzhľadom na to v súlade so zásadou, že nikto nemôže na iného previesť viac práv, než má, je neplatnou aj zmluva z 1. 12. 2010, ktorou Advokátska kancelária Havel & Holásek, spol. s r. o. postúpila predmetnú pohľadávku žalobcovi. Žalobcovi preto v spore chýba aktívna vecná legitímácia. Odvolací súd poukazuje tiež na to, že žalobca nie je subjektom oprávneným poskytovať úvery, a preto ich nemôže vo vlastnej réžii ani spravovať. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je pritom úkonom, ktorý možno podradiť pod pojem spravovanie úveru. Vzhľadom na to žalobca zrejme nebol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť predmetného úveru.“

41. V konaní nebolo preukázané, že pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky medzi pôvodným veriteľom - Poštová banka a.s. - t.j. bankou ako postupcom a žalobcom ako postupníkom došlo k zosplatneniu celého dlhu žalovanej, resp. k predčasnému ukončeniu zmluvy o úvere pôvodným veriteľom. Pôvodný veriteľ postúpil pohľadávku pred termínom jej splatnosti, čo je v rozpore s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Postúpenie nesplatnej pohľadávky banky by malo za následok neprípustný vstup nového subjektu do živého právneho vzťahu s bankou, ktorý je spravovaný osobitným právnym predpisom a to zákonom o bankách, a to napriek tomu, že takýto subjekt nemá štatút banky.

42. Vzhľadom na nepreukázanie dohody zmluvných strán o možnosti predčasného zosplatnenia dlhu je dôvodné posudzovať predčasné zosplatnenie dlhu žalobcom zo dňa 13.06.2016 ako neplatné.

43. Podľa § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzátí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

44. Podľa § 146 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

45. Podľa citovaných zákonných ustanovení súd konanie v dôsledku čiastočného späťvzatia čiastočne zastavil (výrok I.).

Keďže žalobcom nebolo preukázané naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje § 92 ods. 8 zákona o bankách (splatnosť postupovanej pohľadávky), postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, žalobca nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia a žalobcom uplatnené v tomto konaní, preto mu nie je možné toto právo priznať; súd preto žalobu v zostávajúcej časti zamietol (výrok II.) (Obdobne rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 24Co/90/2018-160 zo dňa 22.08.2019)

46. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

47. Podľa § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

48. Podľa citovaných zákonných ustanovení súd právo náhradu trov konania úspešnej žalovanej nepriznal, nakoľko jej doposiaľ žiadne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo

k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov

k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.